

وهزارهتي كشتوكال و سهرچاوهكاني ناو

رئىنمايى ژماره (10) سالى 2011

رئىنماييه كاني سهرپه رشتى قيتيرنه رى پرؤژه كاني سامانى ئاژه ل و په له وهر وماسى و كوشتارگه و كارگه كان و مۆل و كومپانيكاني تاييه ت به بهرهم هينان و مامه له پيكردن به بهرووبومه ئاژه ئيه كان

مادده يه كه م : پيناسه كان

ئهم ووشانه ي خواره وه له ههر شوينىكى ئهم رينماييه ماناي بهرامبه ره كه ي ده گه يه ني ت :

- 1- هه ريم : هه ريمي كوردستان / عيراق
- 2- حكومه ت : حكومه تي هه ريمي كوردستان / عيراق
- 3- وهزاره ت : وهزاره تي كشتوكال و سهرچاوه كاني ناو
- 4- بهرپه بهرايه تي گشتى : بهرپه بهرايه تي گشتى سامانى ئاژه ل و قيتيرنه رى
- 5- سهنديكا : سهنديكاي پزيشكاني قيتيرنه رى كوردستان
- 6- سهرپه رشتيار : پزيشكي قيتيرنه رى سهرپه رشتيار .
- 7- كاويژكاري گه وره : مانگا ، گاميش ، ... هتد
- 8- كاويژكاري بچوك : مه ر ، بز ، مامز ، ... هتد
- 9- په له وهر : گشت جوژه كاني بالنده ي مالى .
- 10- كوشتارگه : شويني سهربرين و پاكردنه وه و ئاماده كرنى گوشتى په له وهر و ئاژه ل .

مادده ي دووه م : مه رجه كاني سهرپه رشتيار

- 1- دانيشتووي هه ريم بيت .
- 2- ئه ندامى سهنديكا بيت .
- 3- لايه ني كه م هه لگري بروانامه ي بكالوريوس له كۆليژى قيتيرنه رى بيت .
- 4- لايه ني كه م (3) سى سال به سه ر خزمه تي كردارى تيپه ر بيت يان خولى تاييه ت له بواره كه دا بينيبيت .
- 5- مافى سهرپه رشتى كردن ته نها له سنورى ئه و لقه ي سهنديكا ده بيت كه تييدا ئه ندامه .
- 6- پابه ندى ته واوي ياسا و رينماييه كاني وهزاره ت / بهرپه بهرايه تي گشتى و سهنديكا بيت .
- 7- مۆله تي سهرپه رشتياري سهنديكاي هه بيت و سالانه نوئ كرابيته وه .
- 8- سهرپه رشتيار بوئ هه يه ته نها سهرپه رشتى يه كيئك له م برگانه ي خواره وه بكات :-
 أ - يه ك پرؤژه ي په له وهرى ئه جداد
 ب - دوو پرؤژه ي په له وهرى دايكانه

ج - دوو پروژەى پەلەوھرى ھىلكە كەر

د - پىنج پروژەى پەلەوھرى گوشت

ھ - دوو ھەھىنەر

و - پىنج پروژەى بچووكى ئاژەلى يان سى پروژەى گەورەى ئاژەلى

ز - پىنج پروژەى ماسى

ح - يەك كوشتارگە

گ - دوومۆل

ى - يەك كارگە

ماددەى سېيەم : پروژەكانى بەخيوكردى پەلەوھر

پروژەكانى بەخيوكردى پەلەوھر و كوشتارگەى پەلەوھر كە مۆلەتى فەرميان ھەيە دەبىت سەرپەرشتىارى ھەبىت

خالى يەكەم : مەرجهكانى تەندروستى قىتيرنەرى لە پروژەكانى پەلەوھر

۱ - بوونى مۆلەتى پروژە و سالانە نوى بكرىتەوھ

۲ - گرى بەستىكى سالانە لە نيوان خاوەن پروژە و سەرپەرشتىار ھەبىت كە لەلايەن دادنوس پەسەندكرابىت و

پشتگىرى سەندىكاي ھەبىت .

۳ - بوونى ژوورى جل گورىن و پىداويستىهكانى

۴ - دابىن كردنى شوينى تايبەت بۆ كارەكانى تەندروستى قىتيرنەرى

۵ - دابىن كردنى ئامير و پىداويستىهكانى فرياگوزارى و فرياكەوتنە سەرەتايىهكان

۶ - ھەبوونى ھەمام لەشوينى گونجاو

خالى دووھم : ئەرکەكانى سەرپەرشتىارى پروژەكانى پەلەوھر

۱ - دەبىت لەكاتى داخل كردنى جوجكە ئاگادارى (ب - قىتيرنەرى) و (ب - سامانى ئاژەل) لە پارىزگا بكات .

۲ - دانانى بەرنامەيەكى تيروتەسەل بۆ کوتان و چارەسەرى و كۆنترۆل كردنى نەخۆشىيەكان

۳ - بەرزكردنەوھى راپورتى نەخۆشى لەكاتى سەرھەلدانى ھەر نەخۆشىيەكى درمى بۆ (ب . قىتيرنەرى پارىزگا) .

۴ - دەست نىشان كردنى كەم و كورتىيەكانى تەندروستى و ئاموژگارى كردنى خاوەن پروژە و نووسىنى لە تۆمارى

سەردانەكان .

۵ - چاودىرى ئەنجامدانى ئىجرائاتى (Biosecurity) وەك بەكارھىنەنى پاككەرەوھ و ئىجرائاتى خۇپاراستن لە

نەخۆشى يەكان .

۶ - بەرزكردنەوى راپورتى تەندروستى كۆتايى وەجبە بۆ لايەنە پەيوەندارەكان بەپىي فۆرمىك لە لايەن فەرمانگە و

سەندىكا رىك دەخرىت .

- ۷- وەرگرتن و ناردنى نمونه (Sample) ى نه خوشى بۇ تاقىگه كانى قىتيرنه رى به پيى فورمىكى تاييهت له لايه ن به ريوه به رايه تى گشتى ريك ده خريت .
- ۸- له كاتى سه ره له داني هه رنه خوشيه كى درمى وه ك نيوكاسل و نه نفلوه نزاى بالنده و ... هتد ده بيت به پيى رينماييه كانى ريك خراوى (OIE) كاردانه و هى له گه ل بكرت .
- ۹- به كارنه هيئنانى درمان و مه وادى قه ده غه كراو .
- ۱۰- راگرتنى هه موو جوړه درمان و فاكسينيك به پيى تاييه تمه نديان پيش كوتايى وه جبه .
- ۱۱- سهردانى ئاسايى بۇ پرؤژه به لايه نى كه م يه كجار له هه فته دا ده بيت .
- ۱۲- (ب . قىتيرنه رى) پاريزگا به هاو كارى و هه ماهه ننگى لقه كانى سه نديكا ليژنه ي به دواد اچوون و ريك خستن پيىك ده هيئن .
- ۱۳- چاودپرى پاك و خاوينى وهه بوونى بروانامه ى ته ندروستى كريكاران
- ۱۴- چاودپرى پاك و خاوينى پرؤژه وله ناوبردى قرتينه ر و ميش و مه گه ز .
- خالى سيبه م :** نه ركه كانى خاوه ن پرؤژه
- ۱- سه رپشكه له ديار كردنى سه رپه رشتيار
- ۲- نه نجام داني گريبه ست و نوى كردنه و هى سالانه له گه ل سه رپه رشتيار
- ۳- پابه ند بوون به به رنامه و رينماييه كانى سه رپه رشتيار
- ۴- نوى كردنه و هى سالانه ي توومارى سه ردانه كانى پرؤژه
- ۵- پيوسته جوجه له ي دانراوه له يه ك سه رچاوه بيت
- ۶- پرؤگرامى په روه رده كردن (خشته ي خواردن و درمان و به رنامه ي كوتان و ژماره ي مردووه كان ... هتد) به شيويه كى ريك و پيىك روژانه توومار بكرت به گويره ي خشته يه كه له لايه ن به ريوه به رايه تى گشتى تاماده ده كريت
- ۷- داين كردنى پيداويستيه كانى سه ردانى سه رپه رشتيار وه ك سىتى توپكارى (تشریح) و به روانكه (صدریه) و پيلاوى تاييهت (جزمه) و ... هتد
- ۸- په ريه و كردنى سيسته مى (All in—All Out) له كيلگه
- ۹- لا بردنى فره شه (رايه خ) به شيويه كى زانستى به ره چاوكردنى ياسا و رينماييه كانى ژينگه
- ۱۰- ده بيت ده وروبه رى هو له كان پاك و خاوين رابگيرت و به هيچ شيويه ك بالنده ي ترى لى به خيونه كريت .
- ۱۱- داخل كردنى جوجه له به ئاگادارى سه رپه رشتيار ده بيت
- ۱۲- پابه ند بوون به رينماييه كانى به ريوه به رايه تى گشتى

خالی چوارہم : سہرپہرشتی پرۆژہ کانی ئەجداد

- ۱- دەبیت سہرپہرشتیار ئەرکە کانی خالی دووہم لە ماددە ی سییەم جی بە جی بکات .
- ۲- ئامادە کردن و واژووکردنی بروانامە ی تەندروستی بو ھیلکە ی تروکاندن .
- ۳- چاودیری کۆگاکردن و گواستنەوہ ی ھیلکە ی تروکاندن .

خالی پینجەم : سہرپہرشتی پرۆژہ کانی دایکانە

- ۱- ھەمان ئەرکە کانی خالی چوارەم لە ماددە ی سییەم دەکەویتە ئەستۆی سہرپہرشتیار .

خالی شەشەم : سہرپہرشتی پرۆژہ کانی ھیلکە کەر

- ۱- دەبیت سہرپہرشتیار ئەرکە کانی خالی دووہم لە ماددە ی سییەم جی بە جی بکات .
- ۲- چاودیری مۆرکردنی ھیلکە ونوسینی ریکەوتی بەرھەم ھینان و بەسەرچوون .
- ۳- چاودیری پاک و خاوینی ھیلکە بو بە بازارکردن .
- ۴- چاودیری کۆگاکردنی ھیلکە بە پپی رینمایییە کانی ژمارە (۴) ی وەزارەت .

خالی ھەوتەم : سہرپہرشتی پرۆژہ کانی ھەلپینەر

- ۱- دەبیت سہرپہرشتیار ئەرکە کانی خالی دووہم لە ماددە ی سییەم جی بە جی بکات .
- ۲- ووردبینی کردنی بروانامە ی تەندروستی ھیلکە بو دلنیا بوون لە ھەبوونی مەرچە کانی تەندروستی بو تروکاندن .
- ۳- چاودیری ھیلکە ی تروکاندن لە بواری کیش و جوړو پاک و خاوینی .
- ۴- سہرپہرشتی تعقیم کردنی ھیلکە بە ھەماندن پيش گواستنەوہ بو دایانگە (حاضنە).
- ۵- پشکنینی جوچکە لە کاتی دەرچوونی لە ھەلپینەر و دەست نیشانکردنی نەخۆشییە کان و چاودیری جیاکردنەوہ ی جوچکە ی ناشیاو .

- ۶- ئامادە کردن و واژووکردنی بروانامە ی تەندروستی جوچکە کان .

- ۷- سہرپہرشتی تعقیم کردن و پاککردنەوہ ی دایانگە (حاضنە) و ھەلپینەرە کان و سەبەتە کانی ھیلکە و قەفەزە کانی گواستنەوہ ی جوچکە و کەل و پەلی تر .

- ۸- سہرپہرشتی کوتانی جوچکە کان لە ھەلپینەر

- ۹- دیارکردنی ریزە ی تروکاندن و دەست نیشان کردنی .

خالی ھەشتەم : سہرپہرشتی پرۆژہ کانی پەلەوہری گوشت

- ۱- دەبیت سہرپہرشتیار ئەرکە کانی خالی دووہم لە ماددە ی سییەم جی بە جی بکات .
- ۲- پيش ئەوہ ی مریشکە کان رەوانە ی کوشتارگە بکریت فۆرمی تاییەت بە شیابووون بو کوشتنەوہ پربکریتتەوہ و واژوو بکریت

خائى نۆپم : ئەرکه كانى سەرپەرشتىياري كوشتارگه كان :

۱- ووردبىنى كردنى راپۆرتى سەرپەرشتىياري كىلگه بۆ دلىيى له گونجاي بۆ كوشتنه وه .

۲- تۆماركردنى ژماره ي مرداربونه وه له كاتى گواستنه وه .

۳- چاودىرى و سەرپەرشتى كوشتنه وه و پشكىن پىش سەرپىن و دواى سەرپىن .

۴- چاودىرى پاك و خاوينى ناو كوشتارگه و به كارهيئانى پاكه ره وه بۆ تعقيم كردنى كوشتارگه .

۵- سەرپەرشتى له ناوردنى بالنده كه ناشياون بۆ خواردن و به بازاركردن

۶- سەرپەرشتى شوشتن و به كار هيئانى ريژه ي كلور به پى ستانده راتى جيهانى .

۷- چاودىرى به رگ كردن و نوسىنى ريكه وتى به رهه م هيئان و به رسه رچون .

۸- چاودىرى به ستنى بالنده له تونىلى به ستىنهر و به كۆگاكردنى .

۹- تاماده كردن و پىشكش كردنى راپۆرتى مانگانه بۆ (ب . فيتيرنه رى) پاريزگا .

۱۰- ئاگاداركردنه وه ي (ب . فيتيرنه رى) پاريزگا له كاتى بينىنى ههر جوړه نه خو شىيه كى درمى

۱۱- چاودىرى پاك و خاوينى كرىكارانى كوشتارگه وهه بوونى بروانامه ي تهندروستى كرىكاران

۱۲- خاوهنى كوشتارگه ده يت پابه ند بيت به گشت رىنمايه كانى سەرپەرشتىيار .

مادده ي چوارم : كارگه ي ئالىك و دروستكراوه كانى (مصنعات) به رووبومه ئاژه ليه كان :-

كارگه ي ئالىك و كارگه ي دروستكراوه كانى (مصنعات) به رووبومه ئاژه ليه كان كه له لايهن (ب . فيتيرنه رى) پاريزگا ده ست نىشان ده كرىن ده يت سەرپەرشتىيارىان هه يت .

ئەرکه كانى سەرپەرشتىياري كارگه ي دروستكراوه كانى (مصنعات) به رووبومه ئاژه ليه كان :-

۱- ووردبىنى كردن له بروانامه ي سەرچاوه و بروانامه ي تهندروستى فيتيرنه رى به رووبومه ئاژه ليه خاوه كان .

۲- چاودىرى پاك و خاوينى كارگه و دلىابوون له بروانامه ي تهندروستى كرىكاران

۳- سەرپەرشتى به كۆگاكردن و گواستنه وه ي به رووبومه خاوه كان و دروستكراوه كانى .

۴- چاودىرى كردنى به رهه م هيئانى دروستكراوه كان به پى ستانده راتى جيهانى و په يره و كردنى سيستمى (HACCP) له كارگه .

۵- سەرپەرشتى كردارى له ناوردنى ئه و به رووبومانه ي كه ناشىن بۆ خواردن به شىواى زانستى به ره چا و كردنى ياسا رىنمايه كانى ژىنگه .

۶- چاودىرى كوالىتى به رووبومه ئاژه ليه خاوه كان و دروستكراوه كان .

۷- هاوكارىكردن له گه ل ليژنه كانى به دوا د اچوونى سەرپىچيه كانى به رووبومى ئاژه لى .

۸- پىشكش كردنى راپۆرتى مانگانه بۆ به رىوه به رايه تى فيتيرنه رى پاريزگا

ماددەى پىنچەم : سەرپەرشتى مۆل و كۆمپانىياكانى تايىبەت بە بەرھەم ھىنان و مامەلە پىكردن بە بەروبوومە ئاژەلئەكان :-

مۆل و كۆمپانىياكانى تايىبەت بە بەرھەم ھىنان و مامەلە پىكردن بە بەروبوومە ئاژەلئەكان كە لە لايەن (ب . فیتىرنەرى) پارىزگا دەست نىشان دەكرىن دەبىت سەرپەرشتىارىان ھەبىت .
ئەركەكانى سەرپەرشتىار :-

- ۱- ووردبىنى كردن لە بروانامەى سەرچاوە و بروانامەى تەندروستى قىتئىرنەرى بەروبوومە ئاژەلئەكان.
- ۲- چاودىرى پاك و خاوتىنى و دلتىابوون لە بروانامەى تەندروستى كرىكاران
- ۳- سەرپەرشتى بە كوگا كردن و گواستەنەو بەروبوومە ئاژەلئەكان .
- ۴- چاودىرى كوالىتى بەروبوومە ئاژەلئەكان .
- ۵- سەرپەرشتى و چاودىرى و رىكخستى بە كوگا كردنى ھەر جۆرە بەروبوومە ئاژەلئەك بەپىي تايىبەتمەندىيەكانىان.
- ۶- سەرپەرشتى كردنى كردارى لە ناو بردنى ئەو بەروبوومانەى كە نەشيان بۆ خواردن بە شىوازى زانستى بە رەچا و كردنى ياسا رىنمايىيەكانى ژىنگە .
- ۷- ھاوكارى كردن لە گەل لىژنەكانى بەدواداچوونى سەرپىچىيەكانى بەروبوومى ئاژەلئە
- ۸- پىشكەش كردنى راپۆرتى مانگانە بۆ بەرئو بەرايەتى قىتئىرنەرى پارىزگا .

ماددەى شەشەم : پرۆژەكانى كاوتىكارەكان

خالى يەكەم : مەرجهكانى تەندروستى قىتئىرنەرى پرۆژە

- ۱- بوونى مۆلەتى پرۆژە و نوى كردنەوھى سالانە .
- ۲- پرۆژەى مۆلەت پىدراو دەبىت سەرپەرشتىارى ھەبىت .
- ۳- گرى بەستىك لە نىوان خاوەن پرۆژە و سەرپەرشتىار ھەبىت لە لايەن دادنوس پەسەند كرايىت و پشتگىرى سەندىكاي ھەبىت

خالى دووھم : ئەركەكانى سەرپەرشتىار

- ۱- دەبىت لە كاتى داخل كردن و زىاد كردنى ئاژەل ئاگادارى (ب - قىتئىرنەرى) و (ب - سامانى ئاژەل) لە پارىزگا بكان
- ۲- دانانى بەرنامەيەكى تىروئەسەل بۆ كوتان و پاراستن و چارەسەر كردنى نەخۆشىيەكان
- ۳- بەرز كردنەوھى راپۆرتى تايىبەت لە كاتى سەرھەلدانى ھەر نەخۆشىيەكى درمى بۆ فەرمانگە و لقى سەندىكا .
- ۴- ئاموزگارى خاوەن پرۆژە و نووسىنى رىنمايىيەكان لە تۆمارى سەردانەكان لە كاتى ھەر سەردانىك
- ۵- دەست نىشان كردنى كەم و كورتىيەكانى پرۆژە و ئاگادار كردنەوھى خاوەنكەى بۆ چارەسەر كردنىان و تۆمار كردنى لە تۆمارى سەردانەكان .

- ۶- چاودیری باری تەندروستی ئاژەلەکان
- ۷- لە کاتی سەرھەڵدان و دەست نیشانکردنی ھەرنەخۆشیەکی درمی دەبیت بەپێی رێنماییەکانی ریکخراوی (OIE) کاردانەوێ لە گەڵ دەکریت .
- ۸- بەکارنەھێنانی دەرمان و مەوادی قەدەغە کراو .
- ۹- راگرتنی ھەموو جۆرە دەرمان و فاکسینیئە بەپێی تاییبەتەندیان پیش رەوانەکردنی ئاژەل بۆ کوشتارگە یان لە کاتی بە بازارکردنی شیر .
- ۱۰- پێدانی راپۆرتی دنیایی بە کوشتارگەکانی ئاژەل لە بەری سەلامەتی و شیای ئاژەلەکان بۆ سەربرین .
- ۱۱- سەردانی ئاسایی بۆ پرۆژە بە لایەنی کەم ھەفتە یە کجاردەبیت
- ۱۲- (ب . قیتیرنەری) لە پارێزگا بە ھاوکاری و ھەمەھەنگی لقەکانی سەندیکا لیژنە ی بەدواداچوون و ریکخستن پیک دینن .
- ۱۳- جیا کردنی ئاژەلی ھاوردە کراو بۆ پرۆژە بەپێی رێنماییەکانی ریکخراوی (OIE)
- ۱۴- کردنەوێ فایلی تاییبەت بە ھەر ئاژەلیک بۆ تۆمارکردنی زانیاری تەواو لە سەر ئاژەلە کە
- ۱۵- ریکخشتنی بروانامە ی تەندروستی قیتیرنەری بۆ ئاژەل و بەرۆبومەکانی .. ھتد و رەوانە کردنی بۆ (ب. قیتیرنەری) پارێزگا کان بۆ پەسەندکردنی .
- ۱۶- ووردبینی کردنی زانیاریەکانی ئاژەلی ھاوردە کراو بۆ پرۆژە بەپێی رێنماییەکانی ریکخراوی (OIE)
- ۱۷- سەرپەرشتی لە ناو بردن و رزگابوونی لە ئاژەلی مردار بوو و و پاشەپۆی پرۆژە کە بە رەچا و کردنی رێنماییەکانی تەندروستی قیتیرنەری و یاسا و رێنماییەکانی ژینگە .
- ۱۸- دنیابوون لە کاتی تەندروستی کرێکارەکان
- خالی سییەم :** ئەرکەکانی خاوەن پرۆژە
- ۱- نوێ کردنەوێ سالانە ی مۆلەتی پرۆژە .
- ۲- سەرپشکە لە دیارکردنی سەرپەرشتیار .
- ۳- ئەنجام دانی گریبەست و نوێ کردنەوێ سالانە لە گەڵ سەرپەرشتیار .
- ۴- پابەند بوونی بە بەرنامە و رێنماییەکانی سەرپەرشتیار .
- ۵- نوێ کردنەوێ سالانە ی تۆماری سەردانەکانی پرۆژە .
- ۶- ترقیم کردنی گشت ئاژەلەکان.
- ۷- پرۆگرامی پەرور دە کردن (خشتە ی خواردن و دەرمان و بەرنامە ی کووتان و مردوووەکان ... ھتد) بە شیۆھەکی ریک و پیک رۆژانە تۆمار دە کریت بە گوێرە ی خشتە یە کە لە لایەن بەرپۆبەراییەتی گشتی ئامادە دە کریت .

- ۸- دابین کردنی پیداوئیستییه کانی سەردانی سەرپەرشتیار لە سیتی توپکاری (تشریح) و بەروانکە (صدریه) و پیتلاوی تایبەت (جزمه) و ...هتد .
- ۹- پاك و خاوین راگرتنی هۆله‌كان به شیوه‌یه‌کی زانستی و رزگاربوون له پاشاوه‌کانی ئازەله‌كان به ره‌چاوکردنی یاسا و رینماییه‌کانی قیتیرنەری و ژینگه .
- ۱۰- دەبیت داخل کردنی ئازەله‌كان به ئاگاداری سەرپەرشتیار بیت .
- ۱۱- دابین کردنی شویی تایبەت بۆ کاره‌کانی تەندروستی قیتیرنەری .
- ۱۲- دابین کردنی ئامیڕ و پیداوئیستییه‌کانی فریاگوزاری و فریاکه‌وتنه‌سەرته‌تاییه‌کان .
- مادده‌ی چهوتهم : پرۆژه‌کانی سامانی ماسی :-**
- خانی یه‌که‌م : ئه‌رکه‌کانی سەرپەرشتیار**
- ۱- دەبیت له‌کاتی داخل کردن و زیادکردنی ماسی ئاگاداری (ب - قیتیرنەری) و (ب - سامانی ئازەله‌) له پارێزگا بکات
- ۲- دانانی بەرنامه‌یه‌کی تیروته‌سه‌ل بۆ پاراستن و چاره‌سه‌ر کردنی نه‌خۆشییه‌کان
- ۳- به‌رزکردنه‌وه‌ی راپۆرتی تایبەت له‌کاتی سەرهلدانانی هەر نه‌خۆشییه‌کی درمی بۆ فه‌رمانگه و لقی سه‌ندیکا.
- ۴- ئاموزگاری خاوه‌ن پرۆژه و نووسینی رینماییه‌کان له تۆماری سەردانه‌کان له‌کاتی هەر سەردانیک
- ۵- ده‌ست نیشان کردنی که‌م و کورتیییه‌کانی پرۆژه‌و ئاگادارکردنه‌وه‌ی خاوه‌نه‌که‌ی بۆ چاره‌سه‌ر کردنیان و تۆمارکردنی له تۆماری سەردانه‌کان .
- ۶- چاودێری باری تەندروستی ماسییه‌کان
- ۷- له‌کاتی سەرهلدان و ده‌ست نیشانکردنی هەر نه‌خۆشییه‌کی درمی ده‌بیت به‌پیتی رینماییه‌کانی ریک‌خراوی (OIE) کاردانه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ ده‌کریت .
- ۸- به‌کارنه‌هێنانی ده‌رمان و مه‌وادی قه‌ده‌غه‌کراو .
- ۹- راگرتنی هه‌موو جۆره‌ ده‌رمان و ماده‌ده‌یه‌ک به‌پیتی تایبه‌تمه‌ندیان پيش ره‌وانه‌کردنی ماسییه‌کان بۆ بازار
- ۱۰- پیدانی راپۆرتی دلناییی بۆ به‌بازارکردن
- ۱۱- سەردانی ئاسایی بۆ پرۆژه‌ لایه‌نی که‌م مانگی جارێک ده‌بیت.
- ۱۲- (ب . قیتیرنەری) له پارێزگا به‌هاوکاری و هه‌مه‌هه‌نگی لقه‌کانی سه‌ندیکا لیژنه‌ی به‌دواداچوون و ریک‌خستن پیک دینن .
- ۱۳- دلنایبوون له‌کارتی تەندروستی کریکاره‌کان

خانی دووہم : ٹہرکہ کانی خاوهن پرؤژہ

- ۱- نويں کردنه وهی سالانهی مؤله تی پرؤژہ .
- ۲- سه پرشکه له دیار کردنی سه پره رشتیاری .
- ۳- ته نجام دانی گریبه ست و نويں کردنه وهی سالانه له گهل سه پره رشتیاری .
- ۴- پابه ند بوونی به بهرنامه و رینماییه کانی سه پره رشتیاری .
- ۵- نويں کردنه وهی سالانهی تۆماری سهردانه کانی پرؤژہ .
- ۶- پرؤگرامی په روه رده کردن (خشتهی خواردن و دهرمان و مردوه کان... هتد) به شیوهیه کی ریک و پیک رۆژانه تۆمار ده کریت به گویرهی خشتهیه که له لایهن به ریوه به راییه تی گشتی تاماده ده کریت .
- ۸- دابین کردنی پیداویستیه کانی سهردانی سه پره رشتیاری له سیتی تویکاری (تشریح) و به روانکه (صدیه) و پیلاوی تاییه ت (جزمه) و ... هتد .
- ۹- پاک و خاوین راگرتنی حهوزه کان به شیوهیه کی زانستی
- ۱۰- ده بیت داخل کردنی ماسییه کان به ئاگاداری سه پره رشتیاری بیت .
- ۱۱- دابین کردنی شوینی تاییه ت بۆ کاره کانی ته ندروستی قیتیرنه ری .
- ۱۲- دابین کردنی تامیر و پیداویستیه کانی فریاگوزاری و فریاکه وتنه سه ره تاییه کان .

جمیل سلیمان حیدر

وهزیری کشتوکال و سه رچاوه کانی ناو